

LANDINFO

Utlendingsforvaltningens fagenhet for landinformasjon

Temanotat

Albania

Reise- og ID-dokumenter

18. juni 2020

© Landinfo 2020

Materialet i denne publikasjonen er omfattet av åndsverklovens bestemmelser. Uten særskilt avtale med Landinfo er enhver eksemplarfremstilling og tilgjengeliggjøring bare tillatt i den utstrekning det er hjemlet i lov.

Alle henvendelser om Landinfos rapporter kan rettes til:

Landinfo
Utlendingsforvaltningens fagenhet for landinformasjon

Storgata 33 A
Postboks 2098 Vika
0125 Oslo
Tel: 23 30 94 70
E-post: landinfo@landinfo.no
www.landinfo.no

Om Landinfos temanotater

Utlendingsforvaltningens fagenhet for landinformasjon (Landinfo) innhenter og analyserer informasjon om samfunnsforhold og menneskerettigheter i land som Utlendingsdirektoratet (UDI), Utlendingsnemnda (UNE) og Justis- og beredskapsdepartementet har behov for kunnskap om.

Landinfos temanotater er basert på opplysninger fra nøye utvalgte kilder. Opplysningene er behandlet i henhold til [anerkjente kvalitetskriterier for landinformasjon](#) og [Landinfos retningslinjer for kilde- og informasjonsanalyse](#).

Temanotatene bygger på både skriftlig og muntlig kildemateriale. En del av informasjonen som formidles, er innhentet gjennom samtaler med kilder på informasjonsinnhentingstreiser. Landinfo tilstreber bredde i kildetilfanget, og så langt mulig er det innhentet informasjon fra kilder som arbeider uavhengig av hverandre. Alt benyttet kildemateriale er fortløpende referert i temanotatene. Hensyn til enkelte kilders ønske om anonymitet er ivarettatt.

Notatene gir ikke et uttømmende bilde av temaene som undersøkes, men belyser problemstillinger som er relevante for UDIs og UNEs behandling av utlendingssaker.

Landinfo er en faglig uavhengig enhet, og informasjonen som presenteres, kan ikke tas til inntekt for et bestemt syn på hva praksis bør være i utlendingsforvaltningens behandling av søknader. Landinfos temanotater gir heller ikke uttrykk for norske myndigheters syn på de forhold og land som omtales.

About Landinfo's reports

The Norwegian Country of Origin Information Centre, Landinfo, is an independent body within the Norwegian Immigration Authorities. Landinfo provides country of origin information (COI) to the Norwegian Directorate of Immigration (Utlendingsdirektoratet – UDI), the Immigration Appeals Board (Utlendingsnemnda – UNE) and the Norwegian Ministry of Justice and Public Security.

Reports produced by Landinfo are based on information from carefully selected sources. The information is collected and analysed in accordance with [common methodology for processing COI](#) and [Landinfo's internal guidelines on source and information analysis](#).

To ensure balanced reports, efforts are made to obtain information from a wide range of sources. Many of our reports draw on findings and interviews conducted on fact-finding missions. All sources used are referenced. Sources hesitant to provide information to be cited in a public report have retained anonymity.

The reports do not provide exhaustive overviews of topics or themes, but cover aspects relevant for the processing of asylum and residency cases.

Country of Origin Information presented in Landinfo's reports does not contain policy recommendations nor does it reflect official Norwegian views.

Summary

This report concerns rules and procedures for issuing ID and travel documents in Albania. It examines national ID and passport issuing bodies, breeder documents, registration routines, control mechanisms for checking ID information and corruption in connection with issuance of documents.

All citizens over the age of 16 must be in possession of a national ID card. Since 2008 personal identification information has been registered electronically in a central database. Biometrics was introduced in 2009, after which all issued ID cards and passports have contained biometric data. Through e-Albania, a separate electronic portal has been established for citizens' contact with the authorities. Among other things, the portal provides access to personal documents.

Sammendrag

Notatet tar for seg regler og prosedyrer for utstedelse av ID-kort og reise-dokumenter i Albania. Det gis informasjon om ID- og passutstedende myndigheter, underlagsdokumenter, registreringsrutiner, hvordan ID-opplysninger kontrolleres og korrupsjon ved dokumentutstedelse.

Albanske borgere over 16 år skal være i besittelse av nasjonalt ID-kort. Siden 2008 har identifikasjonsopplysninger blitt registrert elektronisk i en sentral database. Etter innføringen av biometri i 2009 har alle ID-kort og pass inneholdt biometriske data. Gjennom e-Albania er det opprettet en egen elektronisk portal for borgernes kontakt med myndighetene. Portalen gir blant annet tilgang til persondokumenter elektronisk.

Innhold

1 Innledning	6
1.1 Avgrensninger og kilder	6
1.2 Relevante lover og regelverk	6
1.3 Elektroniske registre	6
1.4 e-Albania	7
2 Reisedokumenter	7
2.1 Biometriske pass	7
2.1.1 Prosedyre for utstedelse av ordinært pass	8
2.1.2 Utstedelse av pass til barn under 16 år	9
2.1.3 Utstedelse av pass til personer bosatt i utlandet	10
2.1.4 Utstedelse av pass i utlandet til barn under 16 år	10
2.2 Midlertidig reisedokument/passérbrev (laissez-passer).....	11
3 ID-kort	12
4 Sentrale sivilstatusdokumenter	13
4.1 Fødselsattest.....	13
4.1.1 Fødselsregistrering og statsløshet	14
4.2 Statsborgerskap og statsborgerskapsattest.....	15
4.3 Familiedokument	15
4.4 Ekteskapsattest.....	15
4.5 Dødsattest	15
4.6 Personlig identitetsnummer	15
5 Vurdering av albanske identitetsdokumenters notoritet	16
5.1 Korrupsjon	16
5.1.1 Bestikkelser og forfalskninger	17
5.1.1.1 Ekte dokumenter med falske opplysninger	18
5.1.1.2 Falske dokumenter med falske opplysninger	18
5.2 Kontroll av identitetsopplysninger	19
6 Referanser	21

1 Innledning

Dette temanotatet omhandler utstedelse av pass, ID-kort og underlagsdokumenter i Albania. I tillegg gis det informasjon hvordan identitetsopplysninger kontrolleres opp mot eksisterende registre. Omfanget av korrupsjon og falske dokumenter i tilknytning til utstedelse av dokumentene omtales også.

1.1 Avgrensninger og kilder

Prosedyrer for utstedelse av pass, ID-dokumenter og underlagsdokumenter er et stort felt som det vanskelig kan gjøres utførlig rede for innenfor rammene av et temanotat. Notatet er derfor ikke uttømmende, men inneholder informasjon som utlendingsforvaltningen har etterspurt over tid.

Mye av innholdet i notatet bygger på informasjon fra albanske myndigheter, som for eksempel den elektroniske portalen e-Albania. En del opplysninger er hentet fra det albanske firmaet Aleat Identity Services (heretter Aleat), som bistår albanske myndigheter med produksjon og utstedelse av biometriske pass og ID-kort. Landinfo har i tillegg innhentet informasjon fra Albanias ambassade i Stockholm, som er akkreditert til Norge. En del av de foreliggende åpne rapportene er kun tilgjengelig på albansk. Landinfo har lest albanskspråklige rapporter i en elektronisk oversettertjeneste.

Notatet er en oppdatering og revidering av tilsvarende notat fra 2017.

1.2 Relevante lover og regelverk

Krav til underlags- og identitetsdokumenter og utstedelse av disse er regulert i ulike lover og regelverk, som lov om sivilstatus (2009), lov om pass (2000), lov om ID-kort (2002) og lov om statsborgerskap (1998). I tillegg foreligger det pass-regelverk (2010), som beskriver gjeldende prosedyrer for passutstedelse.

Det er vedtatt endringer og tilføyelser til de nevnte lovverkene, blant annet på bakgrunn av innføringen av biometri i 2009.¹ En henvisning til eksempelvis loven om pass av 2000, omfatter endringer av senere dato (2010, 2014).

1.3 Elektroniske registre

Albanias folkeregister² ble digitalisert i 2008, slik at alle opplysninger om fødsel, ekteskap og dødsfall siden den tid, er blitt registrert elektronisk (OSCE 2008;

¹ Se referanseliste for lenker til lover og lovendringer. Landinfo har dessverre erfart at albanske lenker ofte blir inaktive.

² National Civil Registry (nasjonalt folkeregister).

OSCE 2010).³ De lokale folkeregistreringskontorene («Zyra ë Gjëndjës Civile/ Civil Status Office (CSO)») har hatt tilgang til den elektroniske databasen siden 2008 (Skiri et al. 2012, s. 8). I 2010 ble i tillegg de gamle papirregistrene, som vil kunne brukes som historisk kilde og referansebase for de lokale folke- registreringskontorene, digitalisert (OSCE 2010). All informasjon som tidligere kun fremgikk av håndskrevne papirdokumenter, har altså blitt innført i det elektroniske registeret, slik at personopplysninger for hele befolkningen er lagt inn elektronisk.

Fra 2008 startet albanske myndigheter å utstede trykte person- og identitets- dokumenter til alle albanske borgere (OSCE 2008).

Opplysningene i det elektroniske folkeregisteret danner grunnlaget for utstedelse av biometriske ID-kort og biometriske pass (Skiri et al. 2012, s. 8; EU 2009, s. 43).

1.4 e-Albania

Albanske myndigheter har opprettet en egen elektronisk portal for borgernes kontakt med myndighetene. Portalen gir blant annet tilgang til persondokumenter elektronisk. Borgerne kan kostnadsfritt se og bekrefte personlig informasjon samt søke om og få utstedt persondokumenter med elektronisk stempel (e-Albania u.å.g). Så langt Landinfo kan forstå, gjelder dette blant annet fødselsattest, ekteskaps- og dødsattest. Fra mai 2020 skal det også ha blitt mulig å søke om pass og ID-kort elektronisk via e-Albania (IBNA 2020).

2 Reisedokumenter

Det utstedes ordinære pass, tjenestepass og diplomatpass (Europarådet u.å.a), i tillegg til midlertidige reisedokument.⁴

2.1 Biometriske pass

Albania startet utstedelsen av nye biometriske pass i 2009 (EU-kommisjonen 2009, s. 43; Aleat 2016a). Allerede i 2016 var det utstedt flere enn 2,8 millioner pass (2016a).⁵

³ Norges Statistisk sentralbyrå, i samarbeid med Organization for Security and Co-operation in Europe/Organisasjonen for sikkerhet og samarbeid i Europa (OSCE/OSSE) deltok i digitaliseringsprosjektet (Skiri et al. 2012; OSCE 2008; OSCE 2010).

⁴ Tjeneste- og diplomatpass blir ikke omtalt videre i dette notatet. For utforming, se Europarådet (u.å.a).

⁵ På dette tidspunktet oppga Aleat at det var 4,2 millioner albanske borgere (Aleat 2016a).

De gamle ikke-biometriske passene har ikke blitt utstedt siden juni 2009 (EU-kommisjonen 2009, s. 43), og gyldighetstiden på disse gamle passene utløp 1. mars 2013 (Albanias ambassade i Nederland u.å.).

De ordinære passene har fra 2009 vært burgunderrøde (IRB 2011b; Wikipedia 2020b). Passene inneholder informasjon som navn, kjønn, fødselsdato, fødested, dato for utstedelse, utstedende myndighet, passnummer, personnummer og utløpsdato. Passene er både albansk- og engelskspråklige (IRB 2011b).

Passene er gyldige i ti år for voksne og i fem år for barn under 16 år (Passregelverk 2010; Aleat u.å.a). Passene har en mikrochip med biometriske data som fingeravtrykk og foto (IRB 2011b; Wikipedia 2020b). Barn under seks år vil også få biometriske pass, men det blir ikke tatt fingeravtrykk (Passregelverk 2010). Albanias biometriske pass er i samsvar med relevante ICAO⁶- og EU-standarder (EU-kommisjonen 2009, s. 43). Mer informasjon om utforming av passet finnes hos Europarådet (u.å.a).

Biometriske pass var en av betingelsene for at albanske borgere skulle få visumfri tilgang til Schengen-området. Europaparlamentet vedtok slik tilgang i 2010 for borgere av Albania med biometriske pass, som dermed har visumfrihet til Schengen-landene (Europarådet 2020).

2.1.1 Prosedyre for utstedelse av ordinært pass

Aleat, som bistår albanske myndigheter med produksjon og utstedelse av pass, gir en detaljert beskrivelse av stegene i søknadsprosedyren (Aleat u.å.a):⁷

1. National Civil Registry (NCR) – Personal Data Check
2. Post Office – Voucher Purchase
3. Police Commissariat – Police Self Statement Form
4. National Civil Registry (NCR) – Personal Data Registration
5. Aleat Office (CSO Municipality/Administrative Unit) – Application
6. Aleat Office (Police Directorate) – Distribution

Aleat gir deretter mer utfyllende informasjon (Aleat u.å.a):

Søkeren må fylle ut egenerklæringsskjema hos politiet. Dette skjemaet vedlegges et formelt oversendelsesdokument som politiet sender folkeregistreringskontoret (CSO) der søkeren skal søke om pass.

⁶ International Civil Aviation Organization.

⁷ Informasjonen gis både på albansk og engelsk.

Søknad om pass leveres ved folkeregistreringskontoret i den kommunen hvor søkeren er registrert.⁸ Kontoret sjekker og verifiserer personopplysningene opp mot Albanias folkeregister. Utstedelse av pass vil normalt ta ca. 15 arbeidsdager. Søknad om hurtigprosedyre (to–tre dagers behandlingstid) må fremsettes ved særskilte folkeregistreringskontorer.⁹

Gebyret for pass er 7500 lek for ordinær prosedyre 18 000 for hurtigprosedyre (to til tre dager).¹⁰ Gebyret betales på posten, og søkeren får et betalingsbevis.

Utlevering av pass skjer hos politiet (Aleat u.å.a). Pass skal i utgangspunktet hentes personlig. Loven åpner også for at pass kan hentes av en person med fullmakt (notarialbekreftet) eller av et nært familiemedlem (ektefelle, foreldre eller myndig barn). Foresatte eller barnets autoriserte verge kan hente pass til barn eller andre umyndige (Aleat u.å.a).

I mai 2020 lanserte, som tidligere nevnt, innenriksdepartementet muligheten for å søke om pass og ID-kort elektronisk via e-Albania:

[...], citizens will be able to log into e-Albania and fill out the form, keeping the time and date of their application for a new biometric passport or ID card. The increased simplification of the process for obtaining biometric documents will require from citizens to appear in person only once at the application office (IBNA 2020).

Søkere kan fylle ut en søknad elektronisk både for fornyelse av pass og ved førstegangssøknad (e-Albania u.å.a).¹¹

2.1.2 Utstedelse av pass til barn under 16 år¹²

Søkere under 16 år må møte personlig sammen med minst én forelder, foresatt eller autorisert verge, for å søke om pass. En tredje person med egen fullmakt kan også fremme søknad om pass for barn under 16 år (Aleat u.å.a). Det er også mulig å fylle ut en elektronisk søknad (e-Albania u.å.a).

Foresatte eller autorisert verge kan hente pass til barn eller umyndige (Aleat u.å.a).

⁸ I større kommuner som Tirana er det flere folkeregistreringskontorer (CSO).

⁹ Hos Aleat (u.å.b), som både har albansk- og engelskspråklige sider, er det oversikt over hvilke kontorer dette er. Flere av dem befinner seg i Tirana.

¹⁰ Som utgjorde henholdsvis 649 NOK og 1558 NOK per 17. juni 2020.

¹¹ Informasjon om prosedyre finnes hos e-Albania (u.å.a).

¹² Landinfo antar at tilsvarende prosedyrer gjelder for personer som er juridisk umyndige.

Dersom barnet skal reise til utlandet, er det påkrevd samtykke fra begge foreldrene (Albanias ambassade i Stockholm, e-post mai 2020).¹³

2.1.3 Utstedelse av pass til personer bosatt i utlandet

Før innføringen av biometriske pass i 2009 trengte ikke albanske borgere bosatt i utlandet, å returnere til hjemlandet for å få utstedt pass. De kunne henvende seg til aktuell ambassade eller konsulat med nødvendig dokumentasjon (fødselsattest, fem bilder og utfylt skjema). Ambassadene/konsulatene kunne ikke selv utstede pass, men sendte søknaden til konsulærseksjonen i det albanske utenriksdepartementet (IRB 2011b).¹⁴

Den albanske ambassaden i Sverige (e-post november 2015) har opplyst at de ikke har utstedt pass etter at biometriske pass ble innført i 2009.

Per i dag er det imidlertid mulig å få utstedt biometriske pass ved enkelte av Albanias utenriksstasjoner, som i Italia, Hellas, Belgia, Storbritannia, Sveits og USA (Albanias utenriksdepartement u.å.c; u.å.d).¹⁵ Det er fortsatt ikke mulig å få utstedt pass ved Albanias ambassade i Stockholm (e-post mai 2020).

Et biometrisk pass utstedt ved en utenriksstasjon i de nevnte landene, koster mer enn pass utstedt i Albania. Pass utstedt i Brussel, koster for eksempel 170 euro (omtrent 1600 kroner). På nettsiden til Albanias ambassade i Brussel (u.å.) opplyses det at den som søker om biometrisk pass første gang, må legge frem gammelt pass, underlagsdokumenter,¹⁶ betalingsbevis samt dokumentasjon på oppholdstillatelse («residence documents»).

2.1.4 Utstedelse av pass i utlandet til barn under 16 år

Albanias ambassade i London opplyser om hvilken dokumentasjon personer under 16 år må fremlegge for utstedelse av biometrisk pass. Det fremgår blant annet at de må fremlegge bekreftelse fra begge foreldre, og at bekreftelsene må

¹³ Samtykkene må være notarialbekreftet (Albanias ambassade, e-post mai 2020).

¹⁴ Ifølge opplysninger fra Albanias ambassade i Sverige (telefonsamtale februar 2009) kunne albanske borgere som var bosatt i Norge tidligere (før innføringen av biometri), søke om pass ved ambassaden. Ambassaden kunne ikke utstede pass, men for 20 euro kunne søkeren få utstedt en fullmakt som vedkommende kunne sende til en slektning eller bekjent i Albania. Slektingen kunne så søke om pass på vegne av vedkommende. Passet ville bli returnert i posten. Underskrift på passet ble skannet inn. Søkeren måtte identifisere seg med tidligere pass eller fødselsattest.

¹⁵ Albanias utenriksdepartement (u.å.a) viser til at dette gjelder ambassaden i Aten, generalkonsulatet i Thessaloniki, ambassaden i Roma, generalkonsulatet i Milano, EU-misjonen i Brussel, ambassaden i London, konsulatet i New York og generalkonsulatet i München. Tidligere har det i stedet for konsulatet i München stått ambassaden i Bern (Landinfo 2017).

¹⁶ «Personal or family certificate».

fremlegges personlig i forbindelse med søknaden. Det forutsettes at barnet er registrert i folkeregisteret i Albania (Albanias ambassade i London u.å.).

Barn født av albanske foreldre i utlandet, kan registreres i det albanske folke-registeret via aktuelle ambassader (Albanias ambassade i Berlin u.å.)

Det er mulig å fødselsregistrere barn født av albanske borgere i utlandet gjennom den elektroniske portalen e-Albania (ATA 2018).¹⁷

2.2 Midlertidig reisedokument/passérbrev (laissez-passer)

Albanske borgere som oppholder seg i utlandet uten et gyldig reisedokument, kan søke på nett om et midlertidig reisedokument/passérbrev (laissez-passer), slik at de kan returnere til Albania. Etter at søknaden er fremmet, vil aktuell ambassade eller konsulat verifisere søknaden, og søkeren vil per e-post få bekreftet at søknaden er akseptert og få instruksjoner om hvordan avgiften for tjenesten skal betales. Dersom ambassaden eller konsulatet kan verifisere søkerens identitet, vil dokumentet bli sendt til søkerens adresse. Dokumentet kan også hentes personlig (e-Albania u.å.c).

Det må fremlegges identitetsdokument (utgått pass, ID-kort, førerkort eller fødselsattest),¹⁸ to bilder samt en bekreftelse fra lokalt politi om stjålet eller tapt reisedokument (e-Albania u.å.c). Landinfo bemerker at albanske myndigheter som regel ber personer fremvise nylig utstedt utskrift fra fødselsregisteret (utstedt i løpet av de siste seks måneder) for å få utstedt øvrige offisielle dokumenter. Dette er fordi praksis i Albania har vært at endringer i sivilstatus, slik som skilsmisse eller navneendringer, føres inn i fødselsregisteret. En nylig utstedt utskrift viser således alle eventuelt oppdaterte personopplysninger.¹⁹

Hvis søkeren er under 16 år, må det fremlegges dokumentasjon på foreldreansvar eller formynderskap (e-Albania u.å.c).

Et passérbrev koster 30 euro, og er gyldig fra én opptil seks måneder (e-Albania u.å.c).

Den albanske ambassaden i Stockholm (e-post mai 2020) har bekreftet at ambassaden kan utstede passérbrev til albanske borgere som trenger gyldig

¹⁷ Det er dokumentkrav om fødselsattest, med oversettelse og legalisering eller apostille-stempel. Det må også vedlegges identifikasjon, som ID-kort eller pass for foreldrene, og samtykke for registrering i Albania fra eventuell utenlandsk forelder. Denne dokumentasjonen kan leveres personlig eller sendes per e-post og verifiseres av konsulært personell (ATA 2018).

¹⁸ Når det må fremlegges fødselsattest, blir det vanligvis understreket at dokumentet ikke må være eldre enn seks måneder (Albanias ambassade i Stockholm, mai 2020).

¹⁹ Se kap. 4.1.

reisedokument for å returnere til Albania. Søknaden kan fremmes via e-Albania. Tilsvarende gjelder for enslige mindreårige som ikke tidligere har hatt pass eller ID-kort.²⁰

3 ID-kort

I perioden mellom 1991 og 2009 ble det ikke utstedt ID-kort («letërnjoftimi») i Albania (Wikipedia 2020b), og albanske borgere brukte pass, fødselsattest eller – for dem som hadde det – ID-kort fra kommunisttiden, for å legitimere seg (IRB 2006). De første biometriske ID-kortene ble utstedt i januar 2009 (IRB 2011a).

Enhver albansk borger over 16 år er pålagt å være i besittelse av et ID-kort (Lov om ID-kort 2002, art 3).

De biometriske ID-kortene inneholder informasjon om navn, fødselsdato, fødested, bilde av innehaveren, vedkommendes signatur og ID-nummer/personnummer (Lov om ID-kort 2002, art. 6). På baksiden har ID-kortet en synlig mikrochip med biometriske data, som blant annet fingeravtrykk, bilde og signatur (Wikipedia 2020a).²¹ ID-kortet er gyldig i ti år (Aleat u.å.b).

Søkeren må møte personlig både for å søke om og få utlevert ID-kortet (Aleat u.å.b).

1. Aleat (u.å.b) gir følgende beskrivelse av søknadsprosessen:
2. National Civil Registry (NCR) – Personal Data Check
3. Post Office – Voucher Purchase
4. National Civil Registry (NCR) – Personal Data Registration
5. Aleat Office (CSO Municipality/Administrative Unit) – Application
6. Aleat Office (CSO Municipality/Administrative Unit) – Distribution

Aleat gir deretter mer utfyllende informasjon (Aleat u.å.b):

Søknad om ID-kort fremsettes hos folkeregistreringskontoret i kommunen der søkeren er registrert.²² Folkeregistreringskontoret sjekker og verifiserer person-

²⁰ Ambassaden opplyste i 2015 at vilkårene for å utstede passérbrev i slike tilfeller er at ambassaden først har mottatt bekreftelse på den mindreåriges identitet og at vedkommende har albansk statsborgerskap, og dernest at ambassaden har mottatt bekreftelse fra albanske myndigheter om at barnet vil bli tatt imot og få assistanse ved retur til hjemlandet (Albanias ambassade, e-post november 2015). Landinfo går ut fra at dette fortsatt gjelder.

²¹ Mer informasjon om utformingen av ID-kortet, finnes hos Europarådet (u.å.b).

²² I større kommuner som Tirana, er det flere folkeregistreringskontorer.

opplysningene til søkeren. Derneft blir personopplysningene registrert og underlagsdokumentene sjekket av det nasjonale folkeregisteret.

Utlevering av ID-kort skjer hos folkeregistreringskontoret, og det kreves personlig fremmøte.²³ Utstedelse av ID-kort vil normalt ta ca. 15 arbeidsdager. Gebyret for et ID-kort er 1500 lek.²⁴

Det er mulig å fremme søknad om biometriske ID-kort ved noen av Albanias utenriksstasjoner. I Belgia og Sveits er gebyret 16 euro, mens gebyret i Storbritannia er 13 pund og i USA 18 dollar (Aleat u.å.b). Det er ikke mulig å få utstedt ID-kort ved Albanias ambassade i Stockholm (Albanias ambassade i Stockholm, e-post mai 2020).

ID-kortet er påkrevd i en rekke sammenhenger i Albania, og kan brukes som elektronisk ID-kort ved valg (IRB 2017).

ID-kortet er akseptert som reisedokument i Bosnia-Hercegovina, Kosovo, Montenegro og Nord-Makedonia (Wikipedia 2020a).

Fra mai 2020 skal det være mulig å fremme elektronisk søknad via e-Albania (IBNA 2020).

4 Sentrale sivilstatusdokumenter

4.1 Fødselsattest

Fødselsattest utstedes ved folkeregistreringskontorene («Zyra ë Gjëndjës Civile/ Civil Status Office») (IRB 2014; U.S. Department of State u.å). Attesten er et A4-dokument med grønn bord, serienummer og et hologram, stempel, underskrift fra utsteder og et gebyrstempel (U.S. Department of State u.å.).

Fødselsattestene er gyldige i seks måneder fra utstedelsesdato (e-Albania u.å.b; Albanias ambassade i Stockholm, e-post mai 2020). Det er ikke uvanlig at albanske borgere har flere originale fødselsattester (IRB 2014). Som tidligere nevnt, er det i Albania praksis for at endringer i sivilstatus, slik som skilsmisse

²³ Utstedelse kan finne sted på ambassaden i Aten, generalkonsulatet i Thessalonki, ambassaden i Roma, generalkonsulatet i Milano, EU-misjonen i Brussel, ambassaden i London, konsulatet i New York og ambassaden i Bern (IRB 2017).

²⁴ Dette utgjorde 130 NOK 17. juni 2020.

eller navneendringer, føres inn i fødselsregisteret. En nylig utstedt utskrift viser således alle eventuelt oppdaterte personopplysninger.

Det finnes to standardformularer for fødselsattest; ett på albansk («certifikate personale») og ett internasjonalt, hvor opplysningene gis på flere språk («certifikate lindjeje»)²⁵ Det albanskspråklige dokumentet inneholder fornavn, etternavn, ID-nummer, fars navn, mors navn, fødselsdato, fødested, bosted, kjønn, sivilstatus og nasjonalitet, samt navn, signatur og stempel til utsteder. Dokumentet har et sølvstempel i øverste høyre hjørne. Hvert dokument har et eget registreringsnummer. De første tre sifrene på attesten er nummeret til folke-registreringskontoret i kommunen der personen er fødselsregistrert. Sifrene på attestene gjør det mulig å finne frem til kontoret og den offentlig ansatte som har utstedt attesten. Serienummeret skal stemme overens med stemplet (IRB 2014).

U.S. Department of State (u.å.) opplyser at fødselsattester utstedt til personer under 16 år, er påført bilde, mens den albanske ambassaden i Sverige (e-post juni 2017 og mai 2020) opplyser at i noen særlige tilfeller, som for eksempel for mindre barn, vil fødselsdokumentet noen ganger være påført et stemplet foto. Ambassaden i Stockholm utsteder ikke slike dokumenter, men attesterer dokumenter («Certificate Attestation»), herunder en konsulær bekreftelse av bevis på identitet med bilde (Albanias ambassade, e-post mai 2020).

Det er vanlig med personlig fremmøte ved henting av fødselsattest, men det er også mulig for en tredjepart å hente ut fødselsattest ved å fremlegge notarial-bekreftet fullmakt (U.S. Department of State u.å.).

Man kan søke om fødselsattest gjennom e-Albania. Attesten vil da utstedes med elektronisk stempel (e-Albania u.å.g; u.å.b).²⁶

Det er obligatorisk å fremlegge fødselsattest ved søknad om biometrisk ID-kort (Aleat u.å.b; IRB 2014).

4.1.1 Fødselsregistrering og statsløshet

I 2018 ble det vedtatt regelverksendringer for fødselsregistrering for å motvirke at barn av albanske foreldre som begge er født i utlandet eller blant minoriteter som rom- og egypterminoritetene, vokser opp i Albania statsløse (European Network on Statelessness 2018).

²⁵ Opplysningene gis på i alt seks språk, herunder engelsk.

²⁶ På nettstedet e-Albania (u.å.a) ligger det en detaljert beskrivelse av prosedyren.

4.2 Statsborgerskap og statsborgerskapsattest

Statsborgerskap reguleres i Lov om statsborgerskap (1998). Så langt Landinfo er kjent med, finnes det ingen egen statsborgerskapsattest for albanske borgere.

4.3 Familiedokument

I Albania er det derimot mulig å få utstedt et familiedokument. Dokumentet utstedes av folkeregistreringskontoret, og inneholder personopplysninger om alle som bor i et hushold (Albanias ambassade i Sverige, e-post mai 2020).

Man kan søke om familiedokumentet gjennom e-Albania. Dokumentet blir da utstedt med elektronisk stempel (e-Albania u.å.d).

4.4 Ekteskapsattest

Ekteskapsattester («certifikatë martesë») utstedes av folkeregistreringskontoret. Begge partene kan bestille og hente dokumentet. En tredjepart med fullmakt kan også hente dokumentet (U.S. Department of State u.å.).

Man kan søke om ekteskapsattest gjennom e-Albania. Attesten blir da utstedt med elektronisk stempel (e-Albania u.å.e).²⁷

4.5 Dødsattest

Også dødsattester («certifikata e vdekjes») utstedes av folkeregistreringskontoret. Familien til avdøde kan hente dokumentet eller få det utlevert gjennom tredjepart med fullmakt (U.S. Department of State u.å.).

Man kan søke om dødsattest gjennom e-Albania. Attesten blir da utstedt med elektronisk stempel (e-Albania u.å.f).

4.6 Personlig identitetsnummer

Albanske borgere har et tilsifret personlig identitetsnummer («numri i identitetit») som fremkommer både i de biometriske passene og på ID-kortene. Nummeret tildeles av Central Civic Registry Service (Lov om personnummer 2002 art. 2; Wikipedia 2020c).²⁸

²⁷ Det finnes ingen egne skilsmisseattester utstedt fra folkeregisteret. Partene får utstedt en kopi av domstolbeslutningen om skilsmisse (U.S. Department of State u.å.).

²⁸ En enkel oversikt over hvordan identitetsnummeret er sammensatt, finnes på Wikipedia (2020c).

5 Vurdering av albanske identitetsdokumenters notoritet

5.1 Korrupsjon

Korrupsjon er utbredt i Albania. Ifølge Transparency Internationals (TI) korrupsjonsindeks for 2019 er Albania nummer 106 på listen over totalt 180 land (TI 2020).²⁹ Albanias score var 35 av 100 i 2019.

EU-kommisjonen (2019, s. 3, 4) mener at korrupsjon er utbredt på mange områder og fortsatt bekymringsfullt. Samtidig trekker EU-kommisjonen frem den positive betydningen av *Handlingsplanen for 2018–2020 for implementeringen av den tverretatlige strategien for bekjempelse av korrupsjon*, samt endringene i loven om erklæring om økonomiske interesser og i loven om offentlige anskaffelser. Opprettelsen av en egen enhet for korrupsjonsbekjempelse skal ha bidratt til større proaktivitet i administrative undersøkelser.

Opplæring av offentlig ansatte blir gitt av School of Public Administration. Antall kurs økte fra 2017 til 2018, selv om budsjettet i samme periode ble redusert. Totalt sett får uansett lokalt offentlig ansatte lite opplæring. EU-kommisjonen viser til at det er lovgivning på plass for å hindre korrupsjon og sikre de ansattes integritet. Den institusjonelle kapasiteten for å verifisere økonomiske interesser og hindre interessekonflikter, bør imidlertid styrkes (EU-kommisjonen 2019, s. 12).

Det er politisk bevissthet om behovet for effektiv korrupsjonsbekjempelse, og rettsforfølgelse av korrupsjon på høyere nivå i forvaltningen har begynt å gi konkrete resultater. Dette arbeidet må fortsette, skriver EU-kommisjonen (2019, s. 19). Statistikk for 2019 viser at antall endelige dommer mot offentlige ansatte på lavere og middels nivå er gått noe ned, fra 289 domfellelser i 2018 til 246 domfellelser i 2019 (EU-kommisjonen 2020, s. 4). Antallet nye saker sendt til påtalemyndighetene for offentlige ansatte på høyere nivå, økte fra 61 saker i 2017 til 102 i 2018. Til tross for at et økt antall saker etterforskes, er fortsatt antallet domfellelser for denne gruppen lavt (EU-kommisjonen 2019, s. 19). Internkontroll gjennom enheten for korrupsjonsbekjempelse har medført 118 oppsigelser fra offentlig tjeneste og at 38 saker har blitt overført til påtalerettslig vurdering siden 2018 (EU-kommisjonen 2020, s. 4).

Mens korrupsjon gjennomgående forekommer i offentlig sektor, er det mer usikkert i hvilken grad dette kan sies å påvirke dokumentsikkerheten i landet.

²⁹ Transparency Internationals korrupsjonsindeks rangerer land etter utbredelse av korrupsjon i offentlig sektor. Indekseringen er basert på oppfatninger om korrupsjon i det offentlige, som er innhentet fra et bredt utvalg av befolkningen i gjeldende land. Informasjonen innhentes over en toårs periode (TI 2019).

5.1.1 Bestikkelser og forfalskninger

Store deler av befolkningen har kjennskap til korrupsjon ved at de har betalt, eller kjenner til andre som har betalt eller mottatt, bestikkelser for å oppnå eller frem-skynde offentlige tjenester. I en undersøkelse utført av Transparency International (TI) i 2016, informerte respondentene om at en tredel av husholdene hadde gitt en uoffisiell betaling eller gave til ansatte i offentlig etater (TI 2016, s. 17–18).³⁰

I en rapport fra United Nations Office on Drugs and Crime (UNODC), om korrupsjon i samfunnet generelt og i næringslivet spesielt, ble det oppgitt at bestikkelser var mest utbredt i møte med polititjenestemenn, tollansatte, ansatte i skattevesenet og lokalt ansatte på kommunalt nivå (UNODC 2013, s. 5). Ifølge en studie gjennomført av Albanian Center for Economic Research (ACER)³¹ fra 2016, opplyste nesten halvparten av respondentene at de direkte eller indirekte var blitt avkrevd bestikkelser. Nesten 40 prosent hadde betalt bestikkelser, mens bare i overkant av 1,5 prosent selv hadde tatt initiativ til å betale bestikkelser. Dommere, tollansatte, offentlige ansatte, politiske partier og politiske ledere ble ansett som mest korrupte (ACER 2016, s. 3).

Bestikkelse av offentlig ansatte kan ha ulike begrunnelser, blant annet vil de kunne kreve bestikkelser for rettmessige tjenester som de ellers ville kunne avslå eller forsinke (UNODC 2013, s. 26).

Landinfo bemerker at ikke alle områder av offentlig forvaltning nødvendigvis er berørt, og at der det forekommer ulovlige transaksjoner, vil disse variere i størrelsesorden og alvorlighetsgrad etter hvilken tjeneste som etterspørres eller tilbys. Det er også slik at de fleste offentlige tjenester er tilgjengelige uten at ytelsen behøver å involvere en bestikkelse; en bestikkelse gis gjerne for å få bedre behandling eller for å unngå kø eller lang saksbehandlingstid. Det foreligger for eksempel ikke opplysninger som tilsier at bestikkelser eller andre former for korrupsjon er utbredt i tilknytning til selve registreringen av fødsler, ekteskap/sivilstatus og dødsfall, eller ved innrapportering av data til registrene.

Dersom man ønsker å få utstedt ekte dokumenter med ekte opplysninger, og kan akseptere en sedvanlig behandlingstid, er insentivet for korrupsjon lavt: De lokale folkeregistreringskontorene er lett tilgjengelige, og det er etablert oversiktlige rutiner for registrerings- og søknadsprosedyrer samt behandlingstid. Såfremt en person er fødselsregistrert og kan fremlegge nødvendige underlagsdokumenter, skal vedkommende ikke ha særskilte vanskeligheter med å skaffe seg albanske reise- eller identitetsdokumenter.

³⁰ Respondentene ble spurt om de eller noen i deres hushold hadde gitt uoffisielle betalinger eller gaver til trafikkpolitiet, myndigheter som utsteder offentlige dokumenter, domstoler, grunn- og yrkesskoler, offentlig helsetjeneste, offentlige tjenester med ansvar for arbeidsledighetstrygd eller andre offentlige kontorer med ansvar for utbetalinger av sosiale ytelser.

³¹ Studien omfattet 1000 respondenter fra forskjellige steder i Albania.

Elektronisk forvaltning gjennom e-Albania bidrar ikke bare til en mer effektiv og brukervennlig forvaltning, men reduserer også risikoen for korrupsjon gjennom bedre overvåking av offentlige tjenestemenn og ved å redusere deres direkte interaksjon med innbyggerne. Tilgangen til e-Albania er relativt enkel for mange; elektroniske nettverk og tilgang til smarttelefoner er utbredt.

5.1.1.1 Ekte dokumenter med falske opplysninger

Med et sentralt dataregister, med innføringen av biometri i 2009, og med kontrollsystemene som albanske myndigheter har etablert, har det blitt vanskeligere å få utstedt ekte dokumenter med falske opplysninger. Elektronisk utstedelse av dokumenter gjør det ytterligere vanskelig å forfalske dokumenter.

Opplysningene Landinfo har funnet om slik dokumentforfalskning: ekte dokumenter som inneholder falske opplysninger – og offentlige tjenestemenn som angivelig skal ha ført inn ukorrekte opplysninger i registre og i underlagsdokumenter, er nå flere år gamle.³²

5.1.1.2 Falske dokumenter med falske opplysninger

Landinfo har ikke konkret kjennskap til omfanget av totalforfalskede dokumenter fra Albania. Omfattende organisert kriminalitet i området knyttet til ulike former for smugling av for eksempel sigaretter, narkotika og mennesker, indikerer imidlertid at det finnes miljøer som kan ha interesse av å bruke og å produsere slike dokumenter. Kriminelle som ønsker å forflytte seg i regionen uten at rullebladet flytter med dem, eller personer som unndrar seg straffeforfølgelse, er grupper som vil kunne benytte falske identiteter og forfalskede dokumenter.

Dokumentforfalskning utført av kriminelle, altså produksjon av falske identitetsdokumenter med falskt innhold, blir fra tid til annen avdekket. I de tilfellene er det produksjon av dokumenter fra EU-land, som skal brukes av albanske borgere, eventuelt tredjelands borgere, som er blitt avdekket. I mai 2020 ble 17 personer, angivelig medlemmer av en kriminell organisasjon, arrestert av albansk politi, anklaget for produksjon av falske franske, italienske, ungarske, greske, bulgarske

³² I en rapport (av journalisten Gjergj Thanasi, som referert i OCCRP 2011) ble det for eksempel hevdet at albanske og andre europeiske grensemyndigheter ved flere anledninger har pågrepet personer med albanske biometriske pass med «stjålet» identitet. Falske – eller andre personers (dupliserte) – opplysninger skal ha blitt ført inn i underlagsdokumenter, som så har blitt brukt til å få utstedt pass. Forekomsten av denne typen identitetstyveri ble understøttet av uttalelser fra lederen for det albanske General Register Office, Armand Teliti. Han rapporterte i 2011 til parlamentet om funn av over 500 albanske biometriske pass med stjålet identitet. Ifølge OCCRPs artikkel er det personer på innsiden av forvaltningen som har gjort dette mulig, og etter avsløringen av identitetstyveriet, skal noen få offentlige tjenestemenn i albanske landsbyer og andre involverte ha blitt ilagt bøter og fengselsstraffer (OCCRP 2011).

og rumenske dokumenter, herunder pass, ID-kort og førerkort. Blant de arresterte var en kvinnelig albansk polititjenestemann (Kelly 2020).

Blant borgere fra Vest-Balkan utgjorde albanske borgere 94 prosent av dem som ble rapportert for bruk av falske dokumenter på reiser innad i EU/Schengen i 2017. Falske greske, italienske og rumenske dokumenter synes å være foretrukket, og da særlig ID-kort. Storbritannia og Irland var målet for reisen til omkring 85 prosent av albanerne som ble tatt med falske dokumenter (Frontex 2018, s. 40).

Behovet for totalforfalskede albanske dokumenter blir, slik Landinfo ser det, antagelig mindre dersom det er mulig å få utstedt ekte dokumenter med falskt innhold mot bestikkelser. Opplysningene i følgende kapittel indikerer imidlertid at det de siste årene har blitt vanskeligere å få utstedt slike originaldokumenter med falskt innhold.

5.2 **Kontroll av identitetsopplysninger**

På bakgrunn av opplysningene under kapittelet Ekte dokumenter med falske opplysninger (5.1.1.1), er det viktig å presisere at Landinfo ikke har informasjon som tilsier at denne typen korrupsjon skjer i utstrakt grad, eller at det albanske systemet er særskilt utfordret av utro tjenestemenn. Det må tas høyde for at Albania i lang tid opererte med papirregistre og håndskrevne underlagsdokumenter, og at overgangen til elektroniske og dermed betydelig sikrere systemer, har skjedd forholdsvis raskt.

Utviklingen – også med hensyn til dokumentsikkerhet – synes å føre til stadige forbedringer. Det er således, etter Landinfos mening, ingen tvil om at innføringen av elektroniske registre og biometri har økt dokumentsikkerheten i Albania. Likeledes styrkes systemet ved satsingen på opplæring av tjenestemenn og sikring av rutiner ved de offentlige kontorene som er ansvarlige for oppbevaring og utstedelse av identitetsdokumenter.

Siden februar 2009 har det nasjonale folkeregisteret vært den eneste kilden til personopplysninger. Håndskrevne fødselsattester er ikke lenger gyldige. I tillegg er et eget ID-nummer utdelt til alle borgere, og dette nummeret er permanent og endres ikke ved for eksempel navnebytte (EU-kommisjonen 2010, s. 5). Det er også introdusert strengere lovgivning som begrenser og delvis forbyr borgere å endre navn. Dette skal ha redusert antallet søknader om navneendringer fra 571 i januar måned 2013 til under 35 søknader i desember måned 2013 (Frontex 2014, s. 24). De nye bestemmelsene innebærer at personer som søker om navneendring, må fremlegge en bekreftelse fra grensepolitiet som viser at de ikke står på Schengens innreiseforbudsliste (EU-kommisjonen 2013, s. 4). Tidligere var det enkelt for albanske borgere å skifte navn, ifølge Central Drug Services (som sitert i Tacconi 2013).

For utstedelse av de biometriske passene har det så langt Landinfo kan vurdere, vært gode rutiner på plass i en årrekke. EU-kommisjonen skrev allerede i 2010 at passutstedelsen er sentralisert i Tirana, ved et passutstedelseskontor drevet av en privat kontraktør, Aleat, på vegne av det albanske innenriksdepartementet. Senteret har videoovervåking, de ansatte har skiftordninger med spesifikke arbeidsoppgaver og har autorisasjonstilgang avhengig av funksjon. Personalet som utsteder og distribuerer pass, blir spesielt valgt ut, og får særskilt opplæring, herunder antikorrupsjonsopplæring. Blanke dokumenter blir forvart på et sikkert sted, og antallet utstedte dokumenter blir kontrollert etter hvert skift. Det albanske postvesenet distribuerer passene til politistasjonene i særlige sikrede biler (EU-kommisjonen 2010, s. 5).

Innføringen av og økt bruk av elektronisk søknad om pass og andre ID-dokumenter vil, etter Landinfos vurdering, ytterligere kunne styrke disse dokumentenes notoritet.

6

Referanser

Skriftlige kilder

- ACER, dvs. Albanian Center for Economic Research (2016, 25. juli). *Corruption Assessment Report Albania 2016*. Sofia: Center for the Study of Democracy. Tilgjengelig fra https://seldi.net/fileadmin/public/PDF/Publications/CAR_Albania_2016/Raporti_i_Vleresimit_te_Korrupsionit_2016.pdf [lastet ned 25. mai 2020]
- [Albanias ambassade i Berlin] (u.å.). *Regjistrimi i fëmijëve në Regjistrin e Gjendjes Civile të Shqipërisë*. Berlin: Albanian Embassy in Berlin. Tilgjengelig fra <http://www.ambasadat.gov.al/germany/de/node/153> [lastet ned 29. april 2020]
- [Albanias ambassade i Brussel] (u.å.). *Embassy Services*. Brussel: Albanian Embassy in Belgium. Tilgjengelig fra <http://www.ambasadat.gov.al/belgium/en/embassy-services> [lastet ned 26. mars 2020]
- [Albanias ambassade i London] (u.å.). *Shërbimet konsullore të Ambasadës*. London: Albanian Embassy in the United Kingdom. Tilgjengelig fra <http://www.ambasadat.gov.al/united-kingdom/sq/sh%C3%ABrbimet-konsullore-t%C3%AB-ambasad%C3%ABs> [lastet ned 22. april 2020]
- [Albanias ambassade i Nederland] (u.å.). *Passports*. Haag: Albanian Embassy in Netherlands. Tilgjengelig fra <http://www.ambasadat.gov.al/netherlands/en/passports> [lastet ned 24. mars 2020]
- [Albanias Europa- og utenriksdepartement] (u.å.a). *Identity and travel document*. Tirana: Ministry of Europe and Foreign Affairs. Tilgjengelig fra <https://punetejashtme.gov.al/en/dokumentet-e-identitetit-dhe-udhetimit/> [lastet ned 26. mars 2020]
- Aleat, dvs. Aleat Identity Services (2016a). *The Albanian ID Card and Biometric Passport – Our Success Story*. Tirana: Aleat. Tilgjengelig fra <https://www.aleat.al/en/news-two> [lastet ned 5. juni 2020]
- Aleat (u.å.a). *Biometric passport*. Tirana: Aleat. Tilgjengelig fra <https://www.aleat.al/en/biometric-passports> [lastet ned 5. juni 2020]
- Aleat (u.å.b). *ID card*. Tirana: Aleat. Tilgjengelig fra <https://www.aleat.al/en/id-card> [lastet ned 23. april 2020]
- ATA, dvs. Agjencia Telegrafike Shqiptare (2018, 27. april). *Procedura e regjistrimit të fëmijëve shqiptarë të lindur jashtë shtetit*. [The procedure for registering Albanian-born children born abroad]. Tilgjengelig fra <https://ata.gov.al/2018/04/27/procedura-e-regjistrimit-te-femijeve-shqiptare-te-lindur-jashte-shtetit/> [lastet ned 21. april 2020]
- e-Albania (u.å.a) *Aplikim i formularit për lëshim ose rinovim të pasaportës [Application of the passport issuance or renewal form]*. Tirana: e-Albania. Tilgjengelig fra https://e-albania.al/eAlbaniaServices/UseService.aspx?service_code=13851 [lastet ned 3. juni 2020]
- e-Albania (u.å.b). *Aplikim për certifikatë lindje [Application for birth certificate]*. Tirana: e-Albania. Tilgjengelig fra https://e-albania.al/eAlbaniaServices/UseService.aspx?service_code=9485 [lastet ned 29. april 2020]
- e-Albania (u.å.c). *Aplikim për leje kalimi [Søknad om laissez-passer]*. Tirana: e-Albania. Tilgjengelig fra https://e-albania.al/eAlbaniaServices/UseService.aspx?service_code=9489 [lastet ned 22. april 2020]

- e-Albania (u.å.d). *Certifikatë familjare [Family certificate]*. Tirana: e-Albania. Tilgjengelig fra https://e-albania.al/eAlbaniaServices/UseService.aspx?service_code=377 [lastet ned 27. april 2020]
- e-Albania (u.å.e). *Certifikatë nga akti i martesës [Certificate from the marriage act]*. Tilgjengelig fra https://e-albania.al/eAlbaniaServices/UseService.aspx?service_code=11178 [lastet ned 29. april 2020]
- e-Albania (u.å.f). *Certifikatë nga akti vdekjes [Certificate of death]*. Tirana: e-Albania. Tilgjengelig fra https://e-albania.al/eAlbaniaServices/UseService.aspx?service_code=11177 [lastet ned 29. april 2020]
- e-Albania (u.å.g). *Certifikatë personale [Personal certificate]*. Tirana: e-Albania. Tilgjengelig fra https://e-albania.al/eAlbaniaServices/UseService.aspx?service_code=38 [lastet ned 27. mars 2020]
- [EU-kommisjonen] (2009, 14. oktober). *Albania 2009 Progress Report*. Brussel: EU-kommisjonen. Tilgjengelig fra http://ec.europa.eu/enlargement/pdf/key_documents/2009/al_rapport_2009_en.pdf [lastet ned 29. mai 2020]
- [EU-kommisjonen] (2010, 19. april). *Updated Assessment of the implementation by Albania of the roadmap for visa liberalisation*. Brussel: EU-kommisjonen. Tilgjengelig fra <https://www.esiweb.org/pdf/White%20List%20Project%20Paper%20-%20Albania%20assessment%2019%20April%202010.pdf> [lastet ned 29. mai 2020]
- [EU-kommisjonen] (2013, 29. november). *Fourth Report on the Post-Visa Liberalisation Monitoring for the Western Balkan Countries in accordance with the Commission Statement of 8 November 2010*. Brussel: EU-kommisjonen. Tilgjengelig fra <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:52013DC0836&from=EN> [lastet ned 2. mai 2020]
- [EU-kommisjonen] (2019, 29. mai). *Albania 2019 Report*. Brussel: EU-kommisjonen. Tilgjengelig fra <https://ec.europa.eu/neighbourhood-enlargement/sites/near/files/20190529-albania-report.pdf> [lastet ned 6. mai 2020]
- [EU-kommisjonen] (2020, 2. mars). *Commission Staff Working Document*. Brussel: EU-kommisjonen. Tilgjengelig fra <https://ec.europa.eu/neighbourhood-enlargement/sites/near/files/update-on-the-republic-of-albania.pdf> [lastet ned 29. mai 2020]
- [Europarådet] (u.å.a). *ALB – Albania – Republika e Shqipërisë – Republic of Albania*. Brussel: Europarådet. Tilgjengelig via <https://www.consilium.europa.eu/prado/en/prado-documents/ALB/A/docs-per-category.html> [lastet ned 27. mars 2020]
- [Europarådet] (u.å.b). *Document: ALB-BO-01001*. Brussel: Europarådet. Tilgjengelig fra <https://www.consilium.europa.eu/prado/EN/ALB-BO-01001/index.html> [lastet ned 22. april 2020]
- [Europarådet] (2010). *Visa liberation for Albania and Bosnia and Herzegovina*. Brussel: Europarådet. Tilgjengelig fra https://www.consilium.europa.eu/uedocs/cms_data/docs/pressdata/en/jha/117555.pdf [lastet ned 24. mars 2020]
- European Network on Statelessness (2018, 14. november). *Removing barriers to birth registration on Albania – No child in Europe should grow up stateless*. London: European Network on Statelessness. Tilgjengelig fra <https://www.statelessness.eu/news-events/news/removing-barriers-birth-registration-albania-no-child-europe-should-grow-stateless> [lastet ned 29. april 2020]

- Frontex (2014, juli). *Western Balkans Annual Risk Analysis 2014*. Warszawa: Frontex. Tilgjengelig fra http://frontex.europa.eu/assets/Publications/Risk_Analysis/WB_ARA_2014.pdf [lastet ned 29. mai 2020]
- Frontex (2018, 7. august). *Western Balkans Annual Risk Analysis (2018)*. Warszawa: Frontex. Tilgjengelig via <https://reliefweb.int/report/world/frontex-western-balkans-annual-risk-analysis-2018> [lastet ned 26. mai 2020]
- IBNA, dvs. Independent Balkan News Agency (2020, 14. mai). Albania: Biometric passport and IDs to be issued online. *IRNA*. Tilgjengelig fra <https://balkaneu.com/albania-biometric-passports-and-ids-to-be-issued-online/> [lastet ned 3. juni 2020]
- IRB, dvs. Immigration and Refugee Board (2006, 20. oktober). *Albania: Whether the proposed national identity card has been issued; whether the leternjoftim is the main identity document used in the country (2005–2006)*. Ottawa: IRB. Tilgjengelig fra https://www.ecoi.net/local_link/63728/157809_en.html [lastet ned 22. april 2020]
- IRB (2011a, 22. september). *Albania: The biometric identity card; its appearance, use and the biometric data stored on it; requirements and procedures to obtain a biometric identity card within Albania; whether it can be replaced and renewed from abroad, including requirements and procedures*. Ottawa: IRB. Tilgjengelig fra <http://www.refworld.org/docid/4f5f1e0b2.html> [lastet ned 22. april 2020]
- IRB (2011b, 28. september). *Albania: The biometric passport; its appearance and biometric data stored on it; requirements and procedures to obtain a biometric passport from within Albania; whether it can be replaced or renewed from abroad*. Ottawa: IRB. Tilgjengelig fra <http://www.refworld.org/docid/4f5f1c642.html> [lastet ned 26. mars 2020]
- IRB (2014, 7. februar). *Albania: Birth certificates, including appearance, details of information included; whether the certificate is a standard form used nationally or whether it varies depending on region or city; whether the certificate is used for other official documents; authorities responsible for issuing birth certificates, including any identifying codes that would appear on the certificate*. Ottawa: IRB. Tilgjengelig fra <http://www.refworld.org/docid/537dae6d4.html> [lastet ned 23. mars 2020]
- IRB (2017, 18. september). *Albania: Requirements and procedures to obtain a biometric identity card, including renewal and replacement, both within and outside the country; appearance and content of the card (2015-September 2017)*. Ottawa: IRB. Tilgjengelig fra <https://www.refworld.org/docid/59d3822a4.html> [lastet ned 22. april 2020]
- Landinfo (2017, 14. juli). *Albania: Reise- og ID-dokumenter*. Oslo: Landinfo. Tilgjengelig fra <https://landinfo.no/wp-content/uploads/2018/03/Albania-Reise-og-ID-dokumenter14-juli-2017.pdf> [lastet ned 22. april 2020]
- [Lov om ID-kort] (2002, 10. oktober). *Ligj Nr. 8952 për dokumentin e identitetit të shtetasve Shqiptarë [Lov nr. 8952 om ID-dokument for albanske borgere]*. Tilgjengelig via <http://www.ikubmagazine.com/LIGJE/210100002/Article-Per-dokumentin-e-identitetit-te-shtetasve-shqiptar-.aspx> [lastet ned 20. mars 2020]
- [Lov om ID-kort – beslutning] (2009, 7. januar). *Vendim Nr.1, datë 7.1.2009 [Beslutning Nr. 1, datert 7.1.2009]*. Tilgjengelig via http://www.ikubmagazine.com/LIGJE/904270045/Article_PeR-NJe-SHTESe-Ne-VENDIMIN-NR-1-DATe-7-1-2009-Te-KeSHILLIT-Te-MINISTRAVE-PeR-PAJ.aspx [lastet ned 20. mars 2020]

[Lov om ID-kort endringer] (2019, 5. mars). *Ligj Nr. 11/2019 Për një shtesë në ligjin nr. 8952, datë 10.10.2002, "Për letërnjoftimin elektronik të shtetasve shqiptarë", të ndryshuar [Tillegg til lov nr. 8952 av 10.10.2002 om elektronisk ID for albanske borgere]*. Tilgjengelig fra <http://www.parlament.al/Files/ProjektLigje/20190306153748ligj%20nr.%2011.%20dt.%205.3.2019.pdf> [lastet ned 20. mars 2020]

[Lov om pass] (2000, 23. november). *Ligj Nr. 8668 Për pajisjen e shtetasve shqiptarë me pasaportë për jashtë shtetit [Lov nr. 8668 om utstedelse av pass til albanske borgere i utlandet]*. Tilgjengelig fra <http://www.infocip.org/al/?p=6864> [lastet ned 20. mars 2020]

[Lov om pass – endringer 2010] (2010, 30. juli). *Ligj Nr. 6660 (10 306) për disa shtesa dhe ndryshime në ligjin Nr. 8668 [Lov r. 6660 (10 306) om tilføyelser og endringer i lov nr. 8668]*. Tilgjengelig fra <http://www.scribd.com/doc/37091181/111-2010> [lastet ned 20. mars 2020]

[Lov om pass – endringer 2014] (2014, 17. april). *Ligj. Nr. 41/2014 për pajisjen e shtetasve shqiptarë me pasaportë për jashtë shtetit të ndryshuar [Lov om utstedelse av pass til albanske borgere i utlandet]*. Tilgjengelig fra <http://www.vendime.al/wp-content/uploads/2015/07/Ligj-Nr.8668-dat-23.10.2000-i-perditesuar.pdf> [lastet ned 20. mars 2020]

Dette er et samlet dokument med endringene både fra 2010 og 2014.

[Lov om pass – endringer 2019] (2019, 31. januar). *Ligj Nr. 2/2019 Për një ndryshim në ligjin nr. 8668, datë 23.10.2000, "Për Pajisjen e Shtetasve Shqiptarë me pasaportë për jashtë shtetit", të ndryshuar [Lov nr. 2/2019 tillegg til passloven nr. 8668]*. Tilgjengelig fra <http://www.parlament.al/Files/Akte/20190201142933ligj%20nr.%202.%20dt.%2031.1.2019.pdf> [lastet ned 20. mars 2020]

[Lov om personnummer] (2002, 10. oktober). *Ligj Nr. 8951/2002 Për numerin identitetit të shtetasve [Lov om identitetsnummer for borgerne]*. Tilgjengelig via <http://www.ikubmagazine.com/ReadArticleNew.aspx?no=210100006&l=en> [lastet ned 5. mai 2020]

[Lov om sivilstatus] (2009, 11. mai). *Ligj Nr. 10 129, datë 11.5.2009 Për Gjendjen Civile [Lov om sivilstand]*. Tilgjengelig fra <https://www.infocip.org/al/?p=6077> [lastet ned 23. mars 2020]

[Lov om sivilstatus] (2009, 11.mai). *Ligj Nr.69/2018 Për disa shtesa dhe ndryshime në ligjin nr. 10 129, 11.5.2009, «Për gjendjen civile», të ndryshua.[Lov om endringer lov nr. 10 129 datert 11.5.2009 om sivilstand]*. Tilgjengelig fra <http://diaspora.gov.al/wp-content/uploads/2018/10/ligj-nr-69-dt-11-10-2018.pdf> [lastet ned 31. mars 2020]

[Lov om statsborgerskap] (1998, 5. august). *Law on Albanian Citizenship, Law No. 8389*. Tilgjengelig fra <http://www.unhcr.org/refworld/docid/3ae6b5c10.html> [lastet ned 20. mars 2020]

Uoffisiell oversettelse.

[Lov om statsborgerskap – endringer] (1999, 21. januar). *Law No. 8442, on Some Changes in Law No. 8389 dated 05 August 1998 "On Albanian Citizenship"*. Tilgjengelig fra <http://www.refworld.org/docid/3f4e16744.html> [lastet ned 20. mars 2020]

Kelly, T. (2018, 18. mai). Sophisticated fake passport laboratory helping hundreds of migrants sneak into Briain is smashed by police in Albania: London: *The Daily Mail*. Tilgjengelig fra <https://www.dailymail.co.uk/news/article-5746395/Sophisticated-fake-passport-laboratory-smashed-police-Albania.html> [lastet ned 27. mai 2020]

- OCCRP, dvs. Organized Crime and Corruption Reporting Project (2011, 14. desember). New Albanian Passports Being used by Terrorists. *OCCRP*. Tilgjengelig fra <https://reportingproject.net/occrp/index.php/en/ccwatch/cc-watch-briefs/1279-new-albanianpassports-being-used-by-terrorists> [lastet ned 26. mai 2020]
- OSCE Presence in Albania (2008, 14. august). *Albania finalizes computerization of civil status data, starts issuing printed civil status certificates*. Tirana: OSCE. Tilgjengelig fra <http://www.osce.org/albania/49993> [lastet ned 20. mars 2020]
- OSCE Presence in Albania (2010, mai). *Project on Modernization of Address and Civil Registration Systems in Albania*. Tirana: OSCE. Tilgjengelig fra <http://www.osce.org/albania/68168?download=true> [lastet ned 20. mars 2020]
- [Passregelverk] (2010, 12. juli). *Rrugët se si mund të pajiset shtetasi me pasaportë udhëtimi* [Måter en reisende kan få utstedt pass].
- Landinfo har ikke gjenfunnet lovteksten elektronisk.
- Skiri, H., Kumbaro, M.T., Abelsæth, A., Opdah, S., Brunborg, H. & Roll-Hansen, D. (2012). *How to modernise a Civil Registration System. The case of Albania*. Elverum: Statistisk sentralbyrå. Tilgjengelig fra https://www.ssb.no/a/english/publikasjoner/pdf/doc_201232_en/doc_201232_en.pdf [lastet ned 20. mars 2020]
- Tacconi, M. (2013, 16. oktober). The Albanian mafia under investigation. *Osservatorio Balcani e Caucaso*. Tilgjengelig fra <https://www.balcanicaucaso.org/eng/Areas/Albania/The-Albanian-mafia-under-investigation-141985> [lastet ned 29. mai 2020]
- TI, dvs. Transparency International (2017, 25. januar). *Corruption Perceptions Index 2016*. Berlin: TI. Tilgjengelig fra http://www.transparency.org/news/feature/corruption_perceptions_index_2016 [lastet ned 2. juni 2020]
- TI (2020, 23. januar). *Corruption Perceptions Index 2019*. Berlin: TI. Tilgjengelig fra <https://www.transparency.org/cpi2019?news/feature/cpi-2019> [lastet ned 5. mai 2020]
- UNODC, dvs. United Nations Office on Drugs and Crime (2013). *Business, corruption and crime in Albania: The impact of bribery and other crime on private enterprise*. New York: UNODC. Tilgjengelig fra https://www.unodc.org/documents/data-and-analysis/statistics/corruption/Albania_Business_Corruption_2013_EN.pdf [lastet ned 15. mai 2017]
- U.S. Department of State (u.å.). *Albania, Reciprocity Schedule*. Washington D.C.: U.S. Department of State. Tilgjengelig fra <https://travel.state.gov/content/travel/en/us-visas/Visa-Reciprocity-and-Civil-Documents-by-Country/Albania.html> [lastet ned 27. april 2020]
- Wikipedia (a). *Albanian Identity Card* (sist endret 16. januar 2020). Tilgjengelig fra http://en.wikipedia.org/wiki/Albanian_Identity_Card [lastet ned 22. april 2020]
- Wikipedia (b). *Albanian passport* (sist endret 17. april 2020). Tilgjengelig fra https://en.wikipedia.org/wiki/Albanian_passport [lastet ned 22. april 2020]
- Wikipedia (c). *National identification number* (sist endret 18. april 2020). Tilgjengelig fra https://en.wikipedia.org/wiki/National_identification_number [lastet ned 24. april 2020]

Muntlige kilder

- Albanias ambassade i Stockholm. E-post av 16. november 2015.
- Albanias ambassade i Stockholm. E-post av 1. juni 2017.

Albanias ambassade i Stockholm. E-post av 27. mai 2020.

Albanians ambassade i Stockholm. Telefonsamtale 3. februar 2009.